

BANDIRMA VE NORFOLK ŞEHİRLERİNİN GİRİŞİMCİLİK PROFİLLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Ömür KIZILGÖL*

Arş. Gör. Burcu İŞGÜDEN**

ÖZET

Günümüzde KOBİ'lerin karşılaştığı en temel sorunlardan bir tanesi, yönetimde yer alan işletme sahip veya yöneticilerinin girişimcilik özelliklerini destekleyecek girişimcilik potansiyeline sahip olmamalarıdır. Girişimcilik ve para sahibi olma aynı anlamda kullanılmamalıdır. İşletme kurabilmek için parasal kaynaklara sahip olmanın yanı sıra, yapılan yatırımlarda başarılı olmak girişimci ismini kazanmanın temelini oluşturmaktadır.

Girişimcilik konusu son yıllarda genel ve özellikle bölgesel kalkınmanın geliştirilmesinde önemli bir yer tutmakta, bazen de tek strateji olarak hem yönetimlerin hem de akademik çevrelerin ilgisini çekmektedir, bu nedenle uluslar arası literatürde girişimcilik konusunda gerek kuramsal gerekse uygulamalı çalışmaların sayısı oldukça çoktur. Bu çalışmada Balıkesir İli Bandırma İlçesi'nde gerçekleştirilen bir alan araştırmasına dayanılarak, Bandırmalı girişimcilerin girişimci profili ve bu konularda yaşanan sorunlar ortaya koyulmaya çalışılmış, elde edilen bulguların ışığında tespit edilen sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmeye gayret edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişim, Girişimci, Girişimcilik, Girişimcilik Profili, Girişimcilik Anketi.

ABSTRACT

A Research On Comparative Analysis Of Entrepreneurship Profile's City Of Bandırma And Norfolk

Nowadays, one of the fundamental issues SME's are encountering is that their managers and owners do not have the entrepreneurship potential supporting their entrepreneur abilities. Capital ownership and entrepreneurship should not be used at the same meaning. It takes not only having funds to establish an enterprise but also scoring success in investments in order to be called an entrepreneur.

In the recent years entrepreneurship has been taking the attentions of both academicians and governments as being an important or sometimes the only strategy for local and general development, therefore there is a large volume of either theoretical or applied studies as to entrepreneurship in international literature. In this paper, based on a field work which was conducted in Bandırma – a district of Balıkesir Province - entrepreneurship profile of the entrepreneurs in Bandırma and the issues as to these matters were tried to put for consideration and as a conclusion , in light of the findings of the said field work, it is attempted to offer suggestions as to the determined issues.

Key Words: Enterprise, entrepreneur, entrepreneurship, entrepreneurship profile, entrepreneurship survey.

GİRİŞ

Çalışmanın amacı; Balıkesir İli Bandırma İlçesi'nde sosyo-kültürel değerler açısından girişimci profilinin araştırılması, ekonomik sorunlar ve yerleşim bölgesi ile girişimcilik tutumları arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi ve küçük ve orta ölçekli işletmelerini geliştirmek isteyen iş sahipleri ile kendi işini kurmak isteyen girişimcilerin ihtiyaç duydukları ya da duyabilecekleri hizmetlerin belirlenmesidir.

Çalışmanın öncelikle, girişimciliğin hangi tanımlarının esas alındığını belirtmek üzere çeşitli girişimcilik tanımlarına ve genel kabul görmüş bazı temel girişimci özelliklerine yer verilmiştir. Çalışma esas olarak gerçekleştirilen anket uygulamasının sonuçlarına ve bu sonuçların yorumlanmasına dayandığından, literatüre ve kurama çalışmada sınırlı bir biçimde yer verilmiştir.

Çalışmanın araştırma kısmında, önce Bandırma'nın sosyo-ekonomik yapısı hakkında tanıtıcı bilgilerle birlikte çalışmada kullanılan veri toplama ve işleme teknikleri belirtilmiş, sonra da çalışmadan elde edilen bulgular incelenmiştir. Uygulanan anket, İngiltere'nin Plymouth ve Norfolk Bölgeleri'nde uygulanan benzer

*Balıkesir Üniversitesi, Bandırma İİBF, İşletme Bölümü

** Balıkesir Üniversitesi, Bandırma İİBF, İşletme Bölümü

anketlere dayandığından Bandırma uygulamasından elde edilen bulgular, yukarıda belirtilen uygulamaların kuramsal çerçevesine paralel bir biçimde değerlendirilmiştir.

Çalışmanın Sonuç ve Öneriler kısmı ise, uygulama sonucunda Bandırma'nın girişimcilik profilinin geliştirilmesi için yapılabileceklerle ilgili olarak yazarların tespit ve önerilerinden oluşmaktadır.

1. GİRİŞİM VE GİRİŞİMCİLİK

Girişimcilik ile ilgili olarak bugüne kadar çok fazla makale, bildiri ve kitap yazılıp tartışılmış olması nedeniyle konu ile ilgili literatür bu kısımda özetlenerek ele alınmıştır.

Girişim, girişimci ve girişimcilik kavramlarının çok çeşitli hatta bazen birbiri ile çelişen tanımları yapılmaktadır, bu çok çeşitli tanımların içinde bu çalışmanın amacına uygun olarak aşağıdaki tanımlar tercih edilmiştir, girişim; başkalarının gereksinimlerini sürekli olarak karşılamak üzere, pazarı olan ve pazarda fiyatı oluşan mal ve hizmetleri ortaya koymak ve sahibine kar sağlamak amacıyla güden bir işletmedir (Karalar, 1998: 36).

Bir kişinin girişimci olabilmesi için, risk ve sorumluluk üstlenilebilme, dinamik bir kişilik, yeniliklere açık olma, büyüme tutkusu gibi belirli özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu özelliklere sahip olmayan kişi, işletmenin mülkiyetine sahip kimse sıfatıyla, işletme sahibi de olsa girişimci veya müteşebbis değildir (Müftüoğlu, 1993: 44-45).

Girişimci; emek, teknoloji, sermaye ve doğal kaynaklar olarak sayılan üretim faktörlerini bir araya getirerek mal veya hizmet üreten bireydir. Girişimci; fırsatları yakaladığında, her tür riski alarak projelerini gerçekleştirmeye çalışandır (Erdoğan ve Kurt, 2002: 1). Girişimcilik de; girişimcilerin risk alma, fırsatları kovalama, hayata geçirme ve yenilik yapma süreçlerinin tümüne verilen addır. Bu yüzdendir ki hem şirket açma süreci, hem de yenilikler yapma süreci girişimcilik kapsamındadır (TÜSİAD, 2003:1).

Kendi işini kurmaya çalışan kişinin işin özellikleri hakkında bazı yeteneklerinin olması gerekmektedir. Bu yetenek sayesinde girişimci başkalarının göremediği fırsatları görüp onları birer iş fikrine dönüştürebilme beceri ve yeteneğini gösterir (Küçük, 2005: 25).

Bazı araştırmacılar girişimi her türlü küçük örgütü, bazıları da yeni şirketi ifade etmek için kullanmaktadırlar. Bununla beraber girişimciliğin temelinde yenilikçilik olduğu düşüncesi ağırlık kazanmaktadır (Drucker, 2000: 121). Yeni tedarik kaynakları, yeni satış piyasaları, yeni ürünler, yeni süreçler ve yeni organizasyon şekillerini uygulayarak eskiyi yeni ile ikame eden, yani sürekli bir yenilik (innovasyon) süreci içinde yeni yollar ve yeni yöntemler arayan dinamik girişimciler ekonomik büyümenin en önemli faktörü olarak düşünülmektedir (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 6). Şirket sahipleri, profesyonel yöneticiler veya örgüt çalışanları yenilikler yaptıkları zaman girişimci davranışlar göstermiş oldukları söylenebilir.

Birçok çalışmada girişimci özelliklerinden bahsedilmesine rağmen genel kabul gören bir özellikler listesi bulmak zordur. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir (Swedberg, 2000): Hayal kurmak ve kurdurmak, örgütsel büyümeye ilişkin hızı doğru ayarlamak, strateji uygulamayı bilmek, fırsatları yakalama ve değerlendirme, kişisel sorumluluk alma duygusu, başarı konusunda sürekli heyecan, düşünceyi gerçekleştirme arzusu, vizyon ve misyon sahibi olmak, yenilik oluşturma çabası. Girişimciliğin ve girişimcinin temel fonksiyonu yenilikleri başlatmak ve içinde bulunduğu toplum öncelikli olmak üzere ekonomik hareketlilik sağlamak olarak belirtilebilir. Girişimcinin karar ve uygulamalarını yönlendiren kültür ve düşünce yapısının oluşumunda girişim öncesi eğitim, deneyim, toplumsal ve ekonomik özellikler ve davranış boyutları etkili olmaktadır (Tutar ve Küçük, 2003:165).

Girişimci özelliğe sahip bir kişi, önemsiz durumları bile önemli durumlara dönüştürebilir. Girişimciler, içimizdeki vizyon sahibi kişilerdir. Girişimcinin gözünde çoğu insanın değeri hayallerinin önünde duran problem kadardır (Gerber, 1996, s. 16-17). Girişimci geçmişte değil, gelecekte yaşamaktadır. KOBİ'lerde, işletme sahiplerinin girişimcilik ve yöneticilik konularında kendilerini geliştirmeleri veya girişimcilik özelliklerine sahip kişilere, işletme kurabilmeleri için imkanlar verilmesi gerekmektedir. Ancak bu sayede işletme küçük ölçekten orta ölçeğe ve orta ölçekten büyük ölçeğe taşınabilecektir (Yeşilyurt, 1996, s. 19-21).

Türkiye'de faaliyet gösteren işletmeler içerisinde KOBİ'lerin toplam işletmelere oranının % 90'ın üzerinde olduğu bilinmektedir. Buradan hareketle Türkiye'de girişim olarak nitelendirilebilecek faaliyetlerin % 90'ndan fazlasının KOBİ'ler tarafından gerçekleştirildiğini ve ekonomik faaliyetlerin temelinde girişimciliğin bulunduğunu, bu nedenle de girişimcilik anlayışının geliştirilmesinin önem arz ettiğini ileri sürmek olasıdır.

Girişimciliğin önemi girişimcilerin toplumun ihtiyaçlarını belirleyip, bunu yatırıma, sonunda da toplumsal refaha dönüştürmelerinde yatmaktadır. Çünkü yatırım neticesinde istihdam ve gelir düzeyi yükselmekte, bireylerin ve toplumun refah düzeyi artmaktadır. Girişimcilerin eğitim, deneyim, teknoloji, pazarlama, mevzuat, rekabet ve yönetim-organizasyon konularında desteklenmesi gerekmektedir. Girişimcilere verilecek destekte ekonomik, idari ve sosyal rolünün bir gereği olarak devletin rolü büyüktür (Kölük ve Dilsiz, 2005:5).

İstihdam sorununun artması, yeni ekonominin güçlenmesi ile değişen ekonomik yapı, ekonomi ve işletme alanlarındaki teorik gelişmeler ve girişimciliğe pozitif bakışın artması da girişimciliğin öneminin artmasında etkili olmaktadır. Girişimci, kıt olan üretim kaynaklarını işleyerek kullanılmayan üretim faktörlerinin kullanılmasını sağlar. Yeni üretim araçlarını keşfeder, yeni mal ve hizmetleri ortaya çıkarır. Böylece, yeni sektörlerin oluşmasına katkı da bulunur. Yeni teknolojileri kullanan sektörlerde verimlilik artar ve hızla büyüyen sektörler yarattığı için ekonomik büyümeye katkıda bulunur.

2. ARAŞTIRMA

Çalışmanın bu kısmında Bandırma'da yapılan araştırma ve buradan elde edilen bulgular ortaya koyulacak ve söz konusu bulguların ışığında Bandırma uygulamasına ilişkin değerlendirmelere yer verilecektir.

2.1. Araştırmanın Anakütlesi, Örneklemi ve Amacı

Bu araştırmanın anakütlesini girişimciler oluşturmaktadır, bu nedenle örneklem olarak Bandırma'daki girişimciler ele alınmıştır. Bandırma'nın bu çalışma için uygun görülmesinin nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

Bandırma; kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşım olanaklarının tamamına sahip bir ilçedir. Denizyolu ulaşımında, İstanbul-Bandırma arasında yapılmakta olan hızlı feribot ve deniz otobüsü seferleri, Bandırma'yı İstanbul'un bir parçası konumuna getirmekte ve bir turizm ilçesi olan Erdek'e yakın mesafede olması nedeniyle, Bandırma'yı her gün yaklaşık 7-8 bin insan geçiş güzergahı olarak kullanmaktadır. Ayrıca Marmara Bölgesi'nin ikinci, Türkiye'nin 5.büyük limanı Bandırma'dadır ve bu limandan her gün İstanbul'un Ambarlı (Avcılar) ve Harem semtlerine ve Tekirdağ'a Ro-Ro seferleri (ticari amaçlı yük ve taşıt trafiğinde kullanılan hızlı feribot) yapılmaktadır. Liman da daha çok ihracat ağırlıklı olarak çalışılmakta; sanayi ürünleri, madenler, piliç eti, yumurta, deniz ve su ürünlerinin ihracatı yapılmaktadır. İthalatın % 70'ini ise sanayi hammaddeleri oluşturmaktadır. Bunun dışında sanayi ürünleri, tüketim malları ve madenler önemli yer tutmaktadır.

Bandırma Limanı'nın bir diğer özelliği de Türkiye'nin tek dökme yük limanı olmasıdır. Demir yolu ulaşımını tercih edenler için ise; her gün yapılan İzmir-Bandırma arasındaki düzenli tren seferleri, farklı bir ulaşım alternatifi sunmaktadır. Ayrıca seferlerine yeni başlanılan 18 Eylül Ekspresi de diğer ulaşım araçları ile uyum içinde çalışmaktadır. Hava ulaşımı açısından Türkiye'nin altıncı büyük havaalanı Bandırma'dadır fakat bu havaalanı askeri amaçlı kullanılmaktadır.

Bandırma Marmara Bölgesi'nin önde gelen sanayi kentlerinden birisidir. Sanayi tesisleri ilçe merkezinde yoğunlaşmıştır. Bandırma'da, sanayi sektörünün tamamına yakını imalat sanayi oluşturmaktadır. Tarıma dayalı sanayi ağırlıklı olan fabrikaların hammaddesinin büyük bölümü bölgeden karşılanmaktadır. Hammadde kaynaklarının yakınlığı, tarıma dayalı sanayinin gelişiminde önemli bir etken olmuştur. İlçede gübre, un, yem, çırçır, çeltik, bitkisel yağ, damızlık civciv, etlik piliç, yumurta, salça, dondurulmuş su ürünleri, mermer ve taş işletmeciliğinde Türkiye'nin önde gelen firmalarının tesisleri bulunmaktadır. Bandırma ekonomisinde tarım sektörünün de önemi büyüktür. Verimli topraklara ve tarıma elverişli bir iklime sahip arazinin büyük bir bölümünde, başta tahıl olmak üzere tütün, pamuk, şeker pancarı, zeytin, üzüm gibi endüstri bitkileri yetiştirilmektedir. Bitkisel üretimin yanında sebzeçilikte yaygın olarak yapılmaktadır. Tarıma dayalı sanayinin genel sanayi tesisleri içindeki payı, her geçen yıl azalmaktadır. Son yıllarda en büyük yatırımlar tavukçuluk alanında yapılmaktadır. Ayrıca tüm sektörlerin yanında özellikle mermer ve taş işletmeciliği, tarım makineleri ve salça sektörü de atılım yapmıştır. Canlı bir sosyal yaşamı bulunan Bandırma'da oteller, temiz ve ferah bir ortamda yemek yiyebilecek restoranlar bulunmaktadır.

Gelişen bir sanayii kenti olmanın dışında, Bandırma'nın ticari alandaki yoğunluğu da önemli avantajları arasında yer almaktadır. Ticaretin gelişmesindeki en önemli etken, Bandırma'nın sahip olduğu işlek limanı ve ticari hayatı son derece hareketli olan merkezlere yakınlığıdır. Bandırma ve çevresi turizm açısından zengin bir potansiyele sahiptir. Dünyaca ünlü Kuşçenneti, antik çağların iki önemli dönemine ait Kyzikos ve Daskyleion kazıları, Kapıdağ'da doğa turizmi, Erdek ve Avşa'da deniz turizmi, Gönen ve Manyas'da termal turizm bölgenin önemli zenginlikleri arasında yer almaktadır.

Çeşitli araştırmalardan yola çıkılarak Bandırma şehir merkezi nüfusunun 125.000 olduğu saptanmıştır (2007). Sosyo-Kültürel yapı açısından bakıldığında ise [Balıkesir Üniversitesi](#)'ne bağlı olarak hizmete giren

[Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi](#) ile [Bandırma Meslek Yüksek Okulu](#) ve [Bandırma Sağlık Yüksek Okulu'nda](#) toplam dört bine (4000) yakın öğrenci yükseköğrenimini sürdürmektedir. Bu da Bandırma'daki gündelik yaşamı ve ticaret hayatını olumlu yönde etkilemektedir.

Bu araştırmanın amacı, sosyo-kültürel değerler açısından Balıkesir İli Bandırma İlçesi'ni örneklem olarak kabul ederek Bandırma'nın girişimci profilinin incelenmesi, girişimci davranışlarının ekonomik sorunlar ve yöresel özellikler açısından değerlendirilmesi, KOBİ'lerin geliştirilmesi veya kendi işini kurmak isteyen girişimcilerin ihtiyaç duydukları ya da duyabilecekleri hizmetlerin belirlenmesidir.

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma ile ilgili verilerin toplanmasında anket tekniği kullanılmıştır. Anket uygulaması şartlar el verdiğince yüz yüze görüşme şeklinde yapılmış aksi durumlarda ise anket formunun teslim edilip daha sonra geri toplanması yoluna başvurulmuştur. Anket sorularının güvenilirliği test edilmiş, Alpha katsayısı 0,9580 bulunmuştur. Anket yoluyla toplanan veriler için veri tipine bağlı olarak Frekans yüzde ve ortalama-standart sapma tanımlayıcı istatistikleri kullanılmıştır.

Verilerin çözümlenmesi, SPSS 11.5 for Windows istatistik paket programından yararlanılarak yapılmıştır. Yapılan çözümlenmeler sonucu elde edilen bulgular tablolara dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

2.3. Bulgular

Anket yoluyla toplanan veriler için veri tipine bağlı olarak frekans yüzde ve ortalama-standart sapma tanımlayıcı istatistikleri kullanılmıştır. Likert tipi sorularda 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4= Katılıyorum ve 5= Kesinlikle Katılıyorum veya 1=En düşük, 2=Düşük, 3 Orta, 4=Yüksek ve 5=En yüksek olarak değerlendirilmiştir.

2.3.1. Demografik Özelliklere Ait Bulgular

Araştırmaya katılan girişimcilerin demografik özelliklerine ait bulgular aşağıda özetlenmiştir:

Ankete katılan 49 işletme sahibinin 18,4'ü (9 kişi) 26-35 yaş arası, %36,7'si (18 kişi) 46-55 yaş arası ve % 20,4'ü (10 kişi) 56 yaş ve üzeridir. Katılımcıların % 95,9'u (47 kişi) erkek, % 4,1'i (2 kişi) kadındır.

Ankete katılanların % 30,6'sı (15 kişi) lise, % 6,1'i (3 kişi) önlisans, %40,8'i (20 kişi) lisans, %16,3'ü (8 kişi) yüksek lisans mezunudur.

Katılımcı 49 işletme sahibinin % 63,3'ünün (31 kişi) 21 yıl ve üzeri iş deneyimi vardır. Ankete katılan 49 işletme sahibinden % 57,1 'i (28 kişi) 21 yıl ve daha uzun süre önce kendi işlerini kurmuşlardır.

Ankete katılan girişimcilerin % 38,8'i (19 kişi) 1-10 arası personel, %38'i (19 kişi) 11-50 arası, % 6,1'i (3 kişi) 51-250 arası, % 14,3'ü (7 kişi) 251 ve üzerinde personel istihdam etmektedir. Katılımcıların % 67,3'ü (33 kişi) kendi teşebbüslerini bağımsız bir iş kurma olarak, % 12,2'si (6 kişi) mevcut bir teşebbüsü satın veya devir alma olarak, % 6,1'i (3 kişi) Franchise olarak tanımlamaktadır. Ankete katılanların % 40,8'i (20 kişi) hizmet sektöründe, %30,6'sı (15 kişi) sınıai hizmet sektörü, %6,1'i (3 kişi) zirai üretim sektörü, %14,3'ü (7 kişi) inşaat/yapı sektöründe faaliyet göstermektedir.

Şirketin kuruluş aşamasında birinci basamak finanslama olarak, ankete katılanların %48,9'u (24 kişi) kişisel/ailevi tasarruflarını kaynak olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Şirketin gelişme aşamasında ikinci basamak finanslama olarak, ankete katılanların %30,6'sı (15 kişi) kişisel/ailevi tasarruflarını ve % 30,6'sı (15 kişi) borçlanma yolunu finans kaynağı olarak kullandığını ifade etmiştir.

Aşağıda Tablo-1'de araştırmaya katılan kişilerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler gösterilmektedir:

Tablo.1. Demografik Özellikler Frekans Tablosu

	Frekans	Yü zde
<i>Yaş</i>		
15-25	-	-
26-35	9	18,4
36-45	12	24,5
46-55	18	36,7
56 ve üzeri	10	20,4
Toplam	49	100,0
<i>Cinsiyet</i>		
Erkek	47	95,9
Kadın	2	4,1
Toplam	49	100,0
<i>Medeni Hali</i>		
Bekar	3	6,1
Evli	46	93,9
Toplam	49	100,0
<i>Eğitim Durumu</i>		
İlkokul	1	2,0
Ortaokul	2	4,1
Lise	15	30,6
Önlisans	3	6,1
Lisans	20	40,8
Lisans üstü	8	16,3
Toplam	49	100,0
<i>İş Tecrübesi (yıl olarak)</i>		
1-5	1	2,0
6-10	3	6,1
11-15	3	6,1
16-20	11	22,4
21 ve üzeri	31	63,3
Toplam	49	100,0
<i>Kendi İşini Kurma Zamanı</i>		
Yanıtız	1	2,0
1-5 yıl önce	2	4,1
6-10 yıl önce	6	12,2
11-15 yıl önce	4	8,2
16-20 yıl önce	8	16,3

21 yıl ve daha önce	28	57,1
Toplam	49	100,0
<i>Personel Sayısı</i>		
Yanıtız	1	2,0
1-10	19	38,8
11-50	19	38,8
51-250	3	6,1
251 ve üzeri	7	14,3
Toplam	49	100,0
<i>Teşebbüsün Tanımı</i>		
Yanıtız	1	2,0
Bağımsız iş kurma	33	67,3
Mevcut bir teşebbüsü satın ve devir alma	6	12,2
Franchise	3	6,1
Mevcut bir teşebbüsün sponsorluğunda iş kurma	1	2,0
Diğer	5	10,2
Toplam	49	100,0
<i>Faaliyet Gösterilen Alan</i>		
Esnaf	5	10,2
Hizmet Sektörü	20	40,8
Sınai Üretim Sektörü	15	30,6
Zırai Üretim Sektörü	3	6,1
İnşaat / Yapı Sektörü	7	14,3
Toplam	49	100
<i>Teşebbüsün Kullandığı Finansman Kaynakları</i>		
Birinci Basamak Finanslama		
Kişisel/Ailevi Tasarruflar	24	48,9
Borçlanma Yolu İle Finanslama	17	34,7
Menkul Kıymet İhracı İle Finanslama	4	8,2
Diğer (Varlığa Dayalı ve Diğer Menkul Kıymetler)	4	8,2
Toplam	49	100,0
<i>Teşebbüsün Kullandığı Finansman Kaynakları</i>		
İkinci Basamak Finanslama		
Yanıtız	14	28,6
Kişisel/Ailevi Tasarruflar	15	30,6
Borçlanma Yolu İle Finanslama	15	30,6
Menkul Kıymet İhracı İle Finanslama	1	2,0
Diğer (Varlığa Dayalı ve Diğer Menkul Kıymetler)	4	8,2
Toplam	49	100,0

3.2. Araştırmaya Ait Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Bandırma uygulamasında elde edilen anket sonuçları Bandırma özelinde girişimci profilinin çıkarılması amacı ile incelenmiştir.

Bandırma uygulamasında ankette yer alan soruların bir bölümü blok olarak İngiltere'nin Norfolk bölgesinde uygulanan benzer bir ankette tercüme edilerek hazırlanmıştır. Burada amaç aynı sorulara Bandırma ve Norfolk'ta verilen cevapları karşılaştırarak Bandırma ve Norfolk arasında girişimcilik profili bağlamında bir mukayese yapabilmektir. Sözü edilen anket Norfolk'ta yüz adet katılımcı ile gerçekleştirilmiştir, bu anlamda Bandırma uygulamasında da yüzün üzerinde katılımcıya anket gönderilmiştir.

Norfolk, İngiltere'nin güney doğusunda yer alan ve kendi içinde yedi alt bölgeden müteşekkil bir bölgedir. Nüfusu Bandırma'nın nüfusundan fazla olmakla birlikte coğrafi ve ekonomik yapısı itibarı ile Bandırma ile paralellikler göstermektedir. Norfolk'ta Bandırma gibi bir sahil yerleşimidir ancak Bandırma'nın aksine ülkenin iç kesimlerine ulaşım imkanları sınırlıdır. Ekonomik yapı itibarı ile de denizcilik, tarım, turizm, hafif ve orta ölçekli sanayi ve hizmet sektörlerinin yoğun olduğu Norfolk, bu yönü ile de Bandırma ile paralellik arz etmektedir.

Tablo-2. Kendi İşini Kurma Nedeni

	Bandırma %	Norfolk %
Kendi kaderini kendi çizme arzusu	19	28
Kendiliğinden çıkan bir fırsat olması	14	21
Başkaları için çalışmak istememek	12	19
Yaşam kalitesini artırmak isteği	23	16

Ankete katılanlara neden kendi işlerini kurdukları sorulduğunda %23'ü kendileri ve aileleri için kaliteli bir yaşam sağlamak istediklerini belirtmişlerdir, bu verilen cevaplar içerisinde en yüksek yüzdendir. En yüksek yüzdeli ikinci cevap ise % 19 ile kendi kaderini çizme arzusudur. Bandırmalı girişimciler çoğunlukla bağımsız ve yüksek kaliteli bir yaşam arzusu nedeni ile kendi işlerini kurmayı tercih etmişlerdir. Norfolk'ta ise ankete katılanlara kendi işlerini kurma nedenlerinin ne olduğu sorulduğunda % 28'i kendi kaderlerini çizme arzusunun ön plana çıktığını belirtmişlerdir. Bandırma'daki katılımcılarla karşılaştırıldığında kendi işini kurma nedeni olarak yaşam kalitesinin artıma isteği duyanlar % 16 oranındadır ve bu verilen cevaplar içerisinde en düşük yüzdendir.

Tablo-3. Karşılaşılan En Büyük Zorluklar

	Bandırma %	Norfolk %
Mali riskler	29	26
İşe sıfırdan başlamak	10	15
Hayatın ve işlerin yarattığı baskılar	27	15
Teçrübe eksikliği	8	-

Ankete katılanlara kendi işlerini kurarken karşılaştıkları en büyük zorluklar sorulduğunda katılımcıların % 29'una göre üstesinden gelmek zorunda oldukları en büyük zorluklar arasında ilk sırayı mali risklerle uğraşmak almaktadır. İkinci en büyük zorluk ise % 27 ile hayatın ve işlerin baskısı ile uğraşmaktır. Bağımsız ve kaliteli bir yaşam isteyen girişimciler bu isteklerini gerçekleştirirken en çok mali riskler ile mücadele etmekte, aynı zamanda işlerin ve genel olarak hayatın getirdiği baskılarla da baş etmek zorunda kalmaktadırlar. Bu açıdan Bandırmalı girişimciler için bağımsız ve kaliteli bir yaşamın bedeli yoğun stres

altında yaşamak olmaktadır. Norfolk'taki katılımcılar açısından bu soruyu değerlendirdiğimizde de, ankete katılanların % 29'ına göre kendi işlerini kurarken üstesinden gelmek zorunda oldukları en büyük zorluklar arasında ilk sırayı mali risklerin aldığı görülmektedir. Fakat, Bandırma'daki katılımcıların önemli zorluklardan birisi olarak gördükleri tecrübe eksikliği, Norfolk'taki katılımcılar tarafından bir zorluk teşkil etmemektedir.

Tablo-4. En Büyük Kişisel Zaaflar

	Bandırma %	Norfolk %
Zaman yönetimi	25	20
Yetenek eksikliği	10	12
Başkalarına aşırı güvenmek	35	9
Sabırsızlık	16	-

Katılımcılara en büyük kişisel zaafları sorulduğunda % 35'i başkalarına aşırı güvenmek ve yumuşak yüzlü olmak cevabını verirken % 25'i zaman yönetimi konusunda sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Başkalarına aşırı güven duymak ve yumuşak yüzlü olmak her ne kadar kişisel ve psikolojik birer karakter özelliği olsalar da işletme bilimi açısından bakıldığında benzer sorunların daha ziyade profesyonel düşünce eksikliği ve iş ilişkileri ile özel ilişkileri ayırtmadan bir arada yürütme şeklinde tezahür eden yaklaşımlardan kaynaklandığı söylenebilir. Zaman yönetimi konusunda yaşanan sıkıntılarda genelde girişimcilerin yetki devrine sıcak bakmamaları ve bu nedenle tüm kararları bizzat kendilerinin almak zorunda kalmasından kaynaklanmaktadır. Başka bir açıdan bu durum girişimcilerin başkalarına düşündükleri kadar çok güvenmediklerine işaret etmektedir. Bandırmalı girişimcilerin yaşadığı kişisel zaafların temel nedeni profesyonelleşmede ve kurumsallaşmada yeteri kadar başarılı olamamalarıdır. Norfolk'taki katılımcıların % 20'si en büyük zaaflarının zaman yönetimi olduğunu belirtirken, güven konusunda sorun yaşayanlar % 9'dur.

Tablo-5. Özel Hayat-İş Hayatı Dengesi

	Bandırma %	Norfolk %
Çok yoğun iş ağırlıklı	25	16
Biraz iş ağırlıklı	22	27
Tam dengede	22	28
Biraz özel hayat ağırlıklı	4	25
Çok yoğun özel hayat ağırlıklı	10	4

Tablo-6. Özel Hayat-İş Hayatı Dengesinde Değişim İsteği

	Bandırma %	Norfolk %
İş saatlerini azaltarak	12	20
İş saatlerini arttırarak	6	21
Halimden Memnunum	63	39

İş hayatı ve özel hayat dengesine bakıldığında katılımcıların % 25'i çok yoğun iş ağırlıklı bir hayatları olduğunu belirtmişlerdir. Bu dengeyi nasıl değiştirmek isteyecekleri sorulduğunda ise % 63'ü halinden memnun olduğunu ifade etmiştir. Kendilerinin ve ailelerinin yaşam kalitesini arttırmak için kendi işini kurduğunu ifade eden Bandırmalı girişimcilerin özel hayatlarına çok az zaman ayırmaları ve bu durumdan rahatsız olmamaları dikkat çekicidir. Norfolk'taki katılımcıların ise %28'i iş ve özel yaşamlarını dengelerken, % 15'si yoğun iş ağırlıklı bir hayatları olduğunu belirtmişlerdir. İş ve özel hayatındaki dengeden memnun olanlar ise % 39 oranında iken, katılımcıların % 21'i iş saatlerini arttırmak istediğini belirtmiştir.

Tablo-7. Şirketin Başarısında Rol Oynayan Ana Etken

	Bandırma %	Norfolk %
Kalite	20	22
Sektör hakkında bilgi	8	22
Hizmet	16	29
Çok çalışmak	6	38

Şirketlerinin başarısında rol oynayan ana etken sorulduğunda girişimcilerin % 20'si kalite cevabını vermiştir, bu durum Bandırmalı girişimcilerin daha ziyade oturmuş, olgunlaşmış piyasalarda faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. Olgunlaşmış piyasalarda piyasa aktörlerinin pazar paylarını daha çok maliyet avantajları ve kalitenin belirlediği kabul edilirse Bandırmalı girişimcilerin başarının anahtarı olarak çoğunlukla kaliteyi gördükleri söylenebilir. Durum Norfolk'ta farklıdır; katılımcıların % 38'i çok çalışmanın şirketin başarısında rol oynadığını düşünmektedirler. Şirketin başarısında rol oynayan ana etkenler arasında hizmet ve kalite ilk sıraya yerleşmemektedir.

Tablo-8. Firma Başarısının Ölçülmesi

	Bandırma %	Norfolk %
Maddi başarı ile	22	31
Mutluluk derecesi ile	4	28
Kazanılan müşteri ile	26	19
Hedeflere ulaşma ile	37	20
Kişisel maddi başarı ile	-	21

Şirketin başarısında rol oynayan ana etken olarak kaliteyi gören Bandırmalı girişimciler firma başarısını ölçmede parametre olarak % 37 oranında hedeflere ulaşmayı belirtmişlerdir. Hedefin kalite olarak belirlendiği varsayılırsa bu durum bir önceki sonuçla tutarlı kabul edilebilir. Norfolk'taki girişimcilerin % 31'i firma başarısını ölçmede parametre olarak maddi başarıyı dikkate alırken % 20'si hedeflere ulaşmayı ölçü olarak kabul etmiştir.

Tablo-9. Yapılan İşin En Keyifli Yanı

	Bandırma %	Norfolk %
Müşteri memnuniyeti	35	37
Maddi başarı	31	10
Meydan okuma	6	15
Fikirlerimin başarı kazanması	10	27

Katılımcılara yaptıkları işte en çok keyif aldıkları taraf sorulduğunda % 35'i müşteri memnuniyeti cevabını vermiştir. Bu cevap önceki iki soruya verilen cevaplarla birlikte ele alındığında Bandırmalı girişimcilerde kaliteyi ve müşteri memnuniyetini esas alan modern işletmecilik anlayışının hakim olduğu söylenebilir. Ne var ki kalite ve müşteri memnuniyeti bağlamında mevcut modern anlayış, profesyonelleşme, kurumsallaşma, yetki devri gibi unsurları içermemekte bu da Bandırmalı girişimcilerin tecrübe ettiği çok ciddi bir yapısal sorun olarak kendini göstermektedir. Norfolk'taki girişimcilerin de bu soruya katılımı hemen hemen aynı düzeydedir (% 37).

Tablo-10. Yeniliğin Tanımlanması

	Bandırma %	Norfolk %
İşleri uygulamaya sokmak	8	41
Potansiyel bir ürüne dikkat çekmek	12	27
Yeni düşünceler/fikirler	41	14
Yeni düşünceleri teşvik etmek	31	13

Tablo-11. Yenilikçi Gelişmeleri Mümkün Kılan Sistem

	Bandırma %	Norfolk %
İletişim	16	14
Aylık toplantılar	12	16
Pazardaki gelişmeleri yakından takip etmek	12	21
İnsanları yeni fikirler üretmeleri için cesaretlendirmek	27	48
Mevcut bir sistem yok	25	28

Ankete katılanlardan yeniliğin tanımını yapmaları istenmiş, katılımcıların % 41'i yeni düşünceler/fikirler, % 31'i yeni düşünceleri teşvik etmek, % 12'si potansiyel bir ürüne dikkat çekmek, yüzde sekizi işleri uygulamaya sokmak olarak tanımlamıştır. Katılımcıların yenilikçi gelişmeleri mümkün kılan ne gibi sistemlere sahip olduğu konusunda da görüşleri alınmıştır. Ankete katılanların % 27'si bu soruyu insanları yeni fikirler üretmeleri için cesaretlendirmek olarak cevaplarırken, % 25'i mevcut bir sistemin olmadığını belirtmiştir. Bandırmalı girişimcilerin yenilikçiliği temelde doğru anladıklarını ancak yine de yenilikçiliği teşvik eden sistematik yapılarının bulunmadığını söylemek mümkündür. Yenilikçiliğin henüz sistematik bir yapıya kavuşmamış olması ise Bandırma'da yerleşik girişimlerin önemli bir kısmının KOBİ niteliğinde olması dolayısı ile mali yapılarının benzer sistematik yapıları oluşturmaya ve sürdürmeye elverişli olmamasıdır. Norfolk'taki girişimcilerden yeniliğin tanımını yapmaları istendiğinde, katılımcıların % 41'i işleri uygulamaya sokmak, % 27'si potansiyel bir ürüne dikkat çekmek olarak cevap vermişlerdir. Katılımcıların % 48'i yenilikçi gelişmeleri mümkün kılan sistemin insanların yeni fikirler üretmeleri için cesaretlendirecek bir yapıya sahip olması gerektiği vurgulamışlardır.

Tablo-12. Müteakip İki Yıl İçerisinde Genişlemenin Önündeki En Büyük Engel

	Bandırma %	Norfolk %
Yetenekli / kalifiye personel eksikliği	20	11
Rekabet	12	16
Resesyon	37	18
Mali sorunlar	10	28
Devlet yönetimi	-	22

Tablo-13. Sözkonusu Dönemde Sağlanması İstenen Destekler

	Bandırma %	Norfolk %
Devlet teşvikleri	33	20
Devlet müdahalesinin azalması	25	21
Hiçbir şey	6	25

Katılımcılara müteakip iki yıl içerisinde genişlemelerinin önündeki en büyük engelin ne olduğu sorulduğunda % 37'si resesyona cevap vermişlerdir. Bu sorunun devamı olarak sözkonusu dönem boyunca ne tür destek sağlanmasını istedikleri sorulduğunda en popüler cevap % 33 ile devlet teşvikleri olmuştur. Katılımcılardan birinin yaptığı yoruma göre önceki yıllarda kalkınmada öncelikli yöreler arasında yer alan Balıkesir dolayısı ile Bandırma'nın daha sonra bu statüsünü kaybetmesi, Bandırma'da girişimcilerin yararlanabileceği devlet teşviklerini oldukça kısıtlamıştır. Bu durumda Bandırma'da girişimcileri olumsuz etkilemiştir. Burada dikkat çeken başka bir nokta da *kendi kaderini çizme arzusu* ile kendi işlerini kuran girişimcilerin sorunlarının çözümü olarak hala çoğunlukla devlet teşviklerini görmeleridir. Her ne kadar Bandırma'da faaliyet gösteren KOBİ'lerin önemli bir kısmı ihracat yapıyor ise de, söz konusu ihracatın firmaların mali yapılarının güçlendirilmesinde yeterli olmadığı görülmektedir. Mali ve idari anlamdaki yapısal sorunlar Bandırmalı girişimcilerin kendi ayakları üzerinde durmalarını zorlaştırmaktadır. Norfolk'taki katılımcıların % 28'i gelecekteki iki yıl içinde genişlemenin önündeki en büyük engelin mali sorunlar olduğunu düşünürken, %22'si devlet yönetimini genişlemenin önündeki engel olarak görmektedir. Söz konusu dönem boyunca sağlanacak destekler konusunda da katılımcıların % 21 devlet müdahalesinin azaltılmasını istemektedir.

Tablo-14. Bulduğunuz Şehrin Olumlu Yanları

	Bandırma %	Norfolk %
İşe Gitmenin Kolay Olması	22	16
Çevre	25	17
Yaşam Kalitesi	8	20
Hiç Olumlu Yanı Yok	25	24

Katılımcılara Bandırma'da bulunuyor olmanın en olumlu yanı sorulduğunda en popüler cevaplar işe gitmenin kolay olması ve çevre koşulları olmuştur. Burada çevreden kasıt hem coğrafi hem de sosyal çevredir. Bu soruda katılımcıların önemli bir kısmı ise Bandırma'da bulunuyor olmanın hiçbir olumlu yanı bulunmadığını belirtmiştir ki, bu da oldukça dikkate değer bir noktadır. Norfolk açısından değerlendirme yapıldığında, yaşam kalitesi ve işe gitmenin kolay olması gibi cevaplar verilmiş, fakat bunun yanı sıra ankete katılanların % 24'ü Norfolk'ta yaşamının olumlu bir yanı olduğunu düşünmektedir.

Tablo-15. Bulduğunuz Şehrin Olumsuz Yanları

	Bandırma %	Norfolk %
Hiç Olumsuz Yanı Yok	22	9
Ankara'ya/Londra'ya Uzak Oluşu	-	10
Bölgesel Teşviklerin Yetersizliği	39	29
Ulaşım ve Nakliye İyapısı	4	54

Aynı şekilde katılımcılara Bandırma'da bulunuyor olmanın en olumsuz yanı sorulduğunda en popüler cevap bölgesel teşviklerin yetersizliği olmuştur ki bu önceki veriler ile tutarlıdır. İkinci en popüler cevap ise hiç olumsuz yanın olmadığıdır. Bandırma'da bulunuyor olmanın *hiç olumlu yanı yok* diyenler (%25) ile *hiç olumsuz yanı yok* diyenlerin (%22) oranlarının birbirine yakın olması da ayrıca dikkat çekicidir. Norfolk açısından değerlendirme yapıldığında, ankete katılanların % 54'ü ulaşım ve nakliye iyapısını şehrin olumsuz yanı olarak değerlendirmektedir. Bunun dışında, bölgesel teşviklerin yetersizliği ve Norfolk'un Londra'ya uzaklığı da girişimciler tarafından şehrin olumsuz yanları olarak görülmesine neden olmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bandırmalı girişimcilerin girişimci profili incelendiğinde kalite, müşteri memnuniyeti ve yenilikçilik gibi konularda modern işletmecilik anlayışının benimsendiği ancak mali ve idari bağlamda ciddi yapısal sorunlar yaşandığı görülmektedir. Bağımsız ve kaliteli bir yaşam isteyen girişimciler bu isteklerini gerçekleştirirken en çok mali riskler ile mücadele etmekte, aynı zamanda işlerin ve genel olarak hayatın getirdiği baskılarla da baş etmek zorunda kalmaktadırlar. Bu durum karşılaştırma yapılan her iki şehirde de aynı sonucu göstermiştir.

Bandırma’da girişimcilerin karşılaştığı idari sorunların temelinde işletmelerdeki profesyonelleşme ve kurumsallaşma eksiklikleri yatmaktadır. Bu sorunların giderilebilmesi için girişimcilerin profesyonelleşme, kurumsallaşma, yetki devri gibi konularda bilinçlendirilmesi ve girişimcilerde bu konulara yönelik talep uyandırılması önemlidir.

Norfolk ve Bandırma arasında yapılan kıyaslamalarda kendi işini kurma nedenlerinin farklılık arz ettiği görülmüştür. Norfolk’lu girişimciler kendi kaderlerini kendileri çizmek istedikleri için bir iş kurdukları halde Bandırma’lı girişimciler daha kaliteli bir yaşam için kendi işlerini kurduklarını belirtmiştir. Oysa ki bu neden Norfolk’lular için en son sırada yer almaktadır.

Bandırma’da girişimcilik bakımından mevcut finansal altyapının yeterli olduğu ancak geliştirilmesine de şiddetle ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bandırma’da yerleşik girişimlerin özellikle de KOBİ’lerin mali yapılarının güçlendirilmesi, yeni ve potansiyel girişimlerin desteklenmesi için finansal altyapının da güçlendirilmesi, finansal kaynaklarda çeşitliliğin sağlanması gerekmektedir. Zira karşılaşılan mali sorunlar firmaların mali yapılarını zayıflatmaktadır ve benzer sorunların aşılması ve firmaların gerek ulusal gerekse uluslararası finansal sistemlere entegrasyonu bakımından firmaların finansal bilgi sistemlerinin örneğin Basel II gibi kriterlere uyumlu olacak şekilde geliştirilmesi gereklidir. Söz konusu kriterlere uyumluluk firmaların ihtiyaç duyacakları mali kaynaklara ulaşımını kolaylaştırarak mali yapılarını güçlendirecektir.

Girişimciliğin geliştirilmesi bağlamında Bandırma’nın mevcut ticari ve mesleki altyapısının yetersiz kaldığı, girişimcilere ihtiyaç duydukları ve duyabilecekleri mesleki ve teknik alanlarda danışmanlık hizmeti sağlayacak kuruluşların yeterli olmadığı görülmektedir. Gerek mali gerekse idari nitelikli yapısal sorunların aşılabilmesi için bu alanlarda firmalara bilgi desteği ve teknik destek verebilecek profesyonel ve mesleki danışmanlık kuruluşlarının yaygınlaşmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle profesyonelleşme, kurumsallaşma, yeni finansal tekniklerin kullanımı, yasal düzenlemelerdeki değişikliklere (Avrupa Birliği Müktesebatı vs.) uyum, bilişim teknolojilerinin tanıtılması ve uygulanması gibi konularda girişimcileri aydınlatacak, uygulamaların hayata geçirilmesinde destek olacak kuruluşların artması gerekmektedir.

Firmaların mesleki ve teknik alanlarda ihtiyaç duydukları hizmetleri daha çok kendi başlarına temin ettikleri Bandırma’da üniversite-sanayi işbirliğini kuracak veya geliştirecek kurumların oluşturulması, mevcut kurumların daha etkin hale getirilerek işbirliğinin yoğunlaştırılması ve benzer gayretlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi yolu ile hem alınan hizmetlerin kalitesini hem de Bandırma’nın girişimcilik potansiyelini arttırmak mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

- DRUCKER, P., (2000). 21. yy İçin Yönetim Tartışmaları, Epsilon Yayıncılık, İstanbul.
- GERBER, Michael E.(1996). Girişimcilik Tutkusu, Çev. Tayfur Keskin, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- KARALAR, Rıdvan (1998). İşletme: Temel Bilgiler, İşlevler, Düzeltilmiş 7. Baskı, Eskişehir.
- KÖLÜK, Nihat ve İrfan DİLSİZ (2005). Girişimcilik, Detay Yayıncılık, Ankara
- KÜÇÜK, Orhan (2005). Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi, Seçkin Yayınları, Ankara
- MÜFTÜOĞLU, Tamer (1993). Türkiye’de Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler; Sorunlar ve Öneriler, 3. Baskı, Desen Ofset A.Ş., Ankara.
- MÜFTÜOĞLU, Tamer ve Tülin DURUKAN (2004). Girişimcilik ve KOBİ’ler, Gazi Kitapevi, Ankara.
- SWEDBERG, R., (2000), Entrepreneurship: The Social Science View, Oxford: Oxford University Pres.
- TUTAR, Hasan ve Orhan KÜÇÜK (2003). Girişimcilik Ve Küçük İşletme Yönetimi. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- TÜSİAD Rapor (2003). Türkiye’de Girişimcilik Raporu, TÜSİAD Basın Bülteni, Yayın No: TS/BAS/03-018, İstanbul.
- YEŞİLYURT, Sema (1996). “Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi (KOS) İşletmelerinde Stratejik Yönetim ve Yöneticinin Önemi Konusunda Tespit ve Öneriler” , Çimento İşveren Dergisi.